

Схвалено
педагогічною радою Синівської
ЗОШ I –III ступенів
Протокол № 1 від 31.08.2018 року

Затверджено
Директор Синівської
ЗОШ I –III ступенів

А.П.Кулибаба
31.08.2018

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
СИНІВСЬКОЇ ЗОШ I -III СТУПЕНІВ
(I РІВЕНЬ НАВЧАННЯ)

Освітня програма вводиться в дію 01.09.2018 року

Загальні положення

Освітня програма початкової освіти Синівської ЗОШ І–ІІІ ступенів розроблена на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти І ступеня, на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (1 класи), листа МОН України від 22.05.2018 №1/9-332 щодо затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти, наказу МОН України від 21.03.2018 №268 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти».

Освітня програма початкової освіти закладу (далі - освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення (за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженою рішенням Колегії Міністерства освіти і науки України від 22 лютого 2018 року);
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальної програми, відповідно до кожної змістової лінії;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Навчальний рік розпочинається 1 вересня і закінчується 31 травня. Навчальні заняття організовуються за семестровою системою.

Загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4 класів становить **3290** годин/навчальний рік:

1 клас - 770 годин/навчальний рік,

2 клас - 805 годин/навчальний рік,

3 клас - 840 годин/навчальний рік,

4 клас - 875 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу загальної середньої освіти I ступеня (додаток 1).

Вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів освіти I ступеня визначено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна (українська мова та література, мови та літератури відповідних корінних народів і національних меншин, іншомовна освіта);
- математична;
- природнича;
- технологічна;
- інформатична;
- соціальна і здоров'язбережувальна;
- громадянська та історична;
- мистецька;
- фізкультурна.

Мовно-літературна освітня галузь включає українську мову та літературу, іншомовну освіту.

Метою вивчення української мови та літератури є формування комунікативної, читацької та інших ключових компетентностей; розвиток особистості здобувачів освіти засобами різних видів мовленнєвої діяльності; здатності спілкуватися українською мовою, мовами відповідних корінних народів і національних меншин для духовного, культурного і національного самовираження, користуватися ними в особистому і суспільному житті, міжкультурному діалозі; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвиток мовленнєво-творчих здібностей.

Здобувач освіти:

- взаємодіє з іншими особами усно, сприймає і використовує інформацію для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях;
- сприймає, аналізує, інтерпретує, критично оцінює інформацію в текстах різних видів, медіатекстах та використовує її для збагачення свого досвіду;
- висловлює думки, почуття та ставлення, взаємодіє з іншими особами письмово та в режимі реального часу, дотримується норм літературної мови;
- досліджує індивідуальне мовлення для власної мовної творчості, спостерігає за мовними явищами, аналізує їх.

Метою іншомовної освіти є формування іншомовної комунікативної компетентності для безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, що забезпечує розвиток інших ключових компетентностей та задоволення різних життєвих потреб здобувача освіти.

Здобувач освіти:

- сприймає інформацію, висловлену іноземною мовою в умовах безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, та критично оцінює таку інформацію;
- розуміє прочитані іншомовні тексти різних видів для отримання інформації або емоційного задоволення, використовує прочитану інформацію та критично оцінює її;
- надає інформацію, висловлює думки, почуття та ставлення, взаємодіє з іншими особами усно, письмово та в режимі реального часу, використовуючи іноземну мову.

Метою математичної освітньої галузі є формування математичної та інших ключових компетентностей; розвиток мислення, здатності розпізнавати і моделювати процеси та ситуації з повсякденного життя, які можна розв'язувати

із застосуванням математичних методів, а також здатності робити усвідомлений вибір.

Здобувач освіти:

- досліджує ситуації і визначає проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів;
- моделює процеси і ситуації, розробляє стратегії (плани) дій для розв'язування різноманітних задач;
- критично оцінює дані, процес та результат розв'язання навчальних і практичних задач;
- застосовує досвід математичної діяльності для пізнання навколишнього світу.

Метою природничої освітньої галузі є формування компетентностей в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічної та інших ключових компетентностей шляхом опанування знань, умінь і способів діяльності, розвитку здібностей, які забезпечують успішну взаємодію з природою, формування основи наукового світогляду і критичного мислення, становлення відповідальної, безпечної і природоохоронної поведінки здобувачів освіти у навколишньому світі на основі усвідомлення принципів сталого розвитку.

Здобувач освіти:

- відкриває світ природи, набуває досвіду її дослідження, шукає відповіді на запитання, спостерігає за навколишнім світом, експериментує та створює навчальні моделі, виявляє допитливість та отримує радість від пізнання природи;
- опрацьовує та систематизує інформацію природничого змісту, отриману з доступних джерел, та представляє її у різних формах;

- усвідомлює розмаїття природи, взаємозв'язки її об'єктів та явищ, пояснює роль природничих наук і техніки в житті людини, відповідально поводить у навколишньому світі;
- критично оцінює факти, поєднує новий досвід з набутим раніше і творчо його використовує для розв'язування проблем природничого характеру.

15. Метою технологічної освітньої галузі є формування компетентностей в галузі техніки і технологій та інших ключових компетентностей, здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій без заподіяння йому шкоди, до використання технологій для власної самореалізації, культурного і національного самовираження.

Здобувач освіти:

- втілює творчий задум у готовий виріб;
- дбає про власний побут, задоволення власних потреб та потреб тих, хто його оточує;
- ефективно використовує природні матеріали, дбаючи про навколишній світ;
- практикує і творчо застосовує традиційні та сучасні ремесла.

Метою інформатичної освітньої галузі є формування інформаційно-комунікаційної компетентності та інших ключових компетентностей, здатності до розв'язання проблем з використанням цифрових пристроїв, інформаційно-комунікаційних технологій та критичного мислення для розвитку, творчого самовираження, власного та суспільного добробуту, навичок безпечної та етичної діяльності в інформаційному суспільстві.

Здобувач освіти:

- знаходить, подає, перетворює, аналізує, узагальнює та систематизує дані, критично оцінює інформацію для розв'язання життєвих проблем;

- створює інформаційні продукти та програми для ефективного розв'язання задач/проблем, творчого самовираження індивідуально та у співпраці, за допомогою цифрових пристроїв та без них;
- усвідомлено використовує інформаційні і комунікаційні технології та цифрові пристрої для доступу до інформації, спілкування та співпраці як творець та (або) споживач, а також самостійно опановує нові технології;
- усвідомлює наслідки використання інформаційних технологій для себе, суспільства, навколишнього світу та сталого розвитку, дотримується етичних, міжкультурних та правових норм інформаційної взаємодії.

Метою соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі є формування соціальної компетентності та інших ключових компетентностей, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток самостійності через особисту ідентифікацію, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я інших осіб, добробуту та сталого розвитку.

Здобувач освіти:

- дбає про особисте здоров'я і безпеку, реагує на діяльність, яка становить загрозу для життя, здоров'я, добробуту;
- визначає альтернативи, прогнозує наслідки, ухвалює рішення з користю для здоров'я, добробуту, власної безпеки та безпеки інших осіб;
- робить аргументований вибір на користь здорового способу життя, аналізує та оцінює наслідки і ризики;
- виявляє підприємливість та поводить етично для поліпшення здоров'я, безпеки та добробуту.

Метою громадянської та історичної освітньої галузі є формування громадянської та інших компетентностей, власної ідентичності та готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції на засадах демократії, поваги до прав і свобод людини,

толерантного ставлення до оточуючих, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів.

Здобувач освіти:

- встановлює зв'язки між подіями, діяльністю людей та її результатами у часі, пояснює значення пам'ятних для себе та інших громадян України дат (подій);
- орієнтується у знайомому соціальному середовищі, долучається до його розвитку, пояснює вплив природи та діяльності людей на нього;
- працює з різними джерелами соціальної та історичної інформації, аналізує зміст джерел, критично оцінює їх;
- узагальнює інформацію з різних джерел, розповідаючи про минуле і сучасне;
- представляє аргументовані судження про відомі факти та історичних осіб, а також про події суспільного життя;
- має розвинуте почуття власної гідності, діє з урахуванням власних прав і свобод, поважає права і гідність інших осіб, протидіє проявам дискримінації та нерівного ставлення до особистості;
- усвідомлює себе громадянином України, аналізує культурно-історичні основи власної ідентичності, визнає цінність культурного розмаїття;
- дотримується принципів демократичного громадянства, бере активну участь у житті шкільної спільноти, місцевої громади.

Метою мистецької освітньої галузі є формування культурної та інших компетентностей, цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті, поваги до національної та світової мистецької спадщини.

Здобувач освіти:

- виявляє художньо-образне, асоціативне мислення у процесі художньо-творчої діяльності через образотворче, музичне та інші види мистецтва;
- пізнає мистецтво, інтерпретує художні образи, набуваючи емоційно-чуттєвого досвіду, виявляє ціннісне ставлення до мистецтва;
- пізнає себе через художньо-творчу діяльність та мистецтво.

Метою фізкультурної освітньої галузі є формування соціальної та інших ключових компетентностей, стійкої мотивації здобувачів освіти до занять фізичною культурою і спортом для забезпечення гармонійного фізичного розвитку, підвищення функціональних можливостей організму, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок.

Здобувач освіти:

- систематично займається руховою активністю, фізичною культурою та спортом; демонструє рухові вміння та навички та використовує їх у різних життєвих ситуаціях;
- добирає фізичні вправи для підвищення рівня фізичної підготовленості;
- керується правилами безпечної і чесної гри, уміє боротися, вигравати і програвати; усвідомлює значення фізичних вправ для здоров'я, емоційного задоволення, гартування характеру, самовираження та соціальної взаємодії.

Перелік та зміст освітніх галузей у 1-2 класах

Освітній процес у 1-2 класах здійснюється за Типовою освітньою програмою початкової освіти, цикл 1 (1-2 класи) під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої рішенням Колегії Міністерства освіти і науки України від 22 лютого 2018 року.

Освітня галузь «Мовно-літературна» у 1-2 класах реалізується в навчальних предметах «Українська мова», «Іноземна мова» та інтегрованому курсі «Я досліджую. 5 годин на тиждень використовується на вивчення української мови як окремого предмета, 2 години на тиждень включені до інтегрованого курсу «Я досліджую світ». У Класному журналі українська

мова фіксується і як окремий навчальний предмет, на який окремо виділяються сторінки «Українська мова», і як частина інтегрованого курсу, на яку також виділяються окремі сторінки «Українська мова в інтегрованому курсі».

Важливе місце в системі роботи над розвитком мовленнєвої діяльності учнів відводиться урокам розвитку усного і писемного зв'язного мовлення, які проводяться в 1-му класі як фрагмент уроку (протягом 15—20 хвилин) один раз на два тижні, усього 17 разів на рік.

Учні 1 класу працюють за підручниками «Українська мова. Буквар» підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах) (авт.: Большакова І.О., Пристінська М.С.) , «Англійська мова» підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт.: Доценко І.В., Євчук О.В., Губарева С.С.)

Освітня галузь «Математична» реалізуються через вивчення окремого *навчального предмета «Математика»* (3 години на тиждень) та включення програмового змісту з математики в інтегрований курс «Я досліджую світ», де на математику відводиться **1 година** на тиждень. Використовується підручник «Математика», підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти. (авт.: Гісь О.М., Філяк І.В.)

Освітні галузі «Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична» «Технологічна» представлені в *інтегрованому курсі «Я досліджую світ»*. На природничу освітню галузь відводиться 2 години, на технологічну – 1 година, на соціальну та здоров'язбережну і громадянську та історичну – по 0,5. Для вивчення інтегрованого курсу «Я досліджую світ» використовується підручник «Я досліджую світ», підручник інтегрованого курсу для 1 класу, 2 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах), (авт.:Большакова І.О., Пристінська М.С.)

Мистецька освітня галузь реалізується через *окремі предмети* за видами мистецтва: *образотворче мистецтво і музичне мистецтво*.

Освітню галузь *«Фізкультурна»* реалізує навчальний предмет *«Фізична культура»*.

Перелік та зміст освітніх галузей у 3-4 класах

Освітній процес у 3-4 класах здійснюється за програмами «Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою, 1-4 класи» (К.: Видавничий дім «Основа», 2012) зі змінами, затвердженими наказом МОН від 05.08.2016 № 948 « Про затвердження змін до навчальних програм для 1-4 класів».

Освітня галузь «Мови і література» у 3-4 класах реалізується через навчальні предмети «Українська мова», «Літературне читання» , «Іноземна мова».

Українська мова у 3-4 класах вивчається за програмою «Українська мова. 1-4 класи» та підручниками «Українська мова, 3 клас»(авт. М. С.Вашуленко, С.Г.Дубовик»), «Українська мова, 4 клас»(авт. М. С.Вашуленко, С.Г.Дубовик».

Викладання предмету «Літературне читання» у 3-4 класах здійснюється за програмою «Літературне читання 3-4 класи» та підручниками «Літературне читання. 3 клас(авт. О.Я.Савченко). «Літературне читання. 4 клас(авт. О.Я.Савченко).

Англійська мова у 3-4 класах вивчається за програмою « Англійська мова. 1-4 класи» та підручниками «English. 3 клас» (автор Alla Nesvit). «English. 4 клас» (автор Alla Nesvit).

Освітня галузь «Математика» у 3-4 класах реалізується навчальним предметом «Математика» за програмою «Математика» для загальноосвітніх навчальних закладів, 1-4 класи» (Онопрієнко О.В., Скворцова С.О., Листопад Н.П.) «Математика. 3 клас» (автори Рівкінд Ф.М., Оляницька Л.В.), «Математика. 4 клас» (автори Рівкінд Ф.М., Оляницька Л.В.).

Освітня галузь «Природознавство» у 3-4 класах реалізується навчальним предметом «Природознавство» за програмою «Природознавство» для загальноосвітніх навчальних закладів, 1-4 класи(авт.: Т.Гільберг, Т.Сак, Д.Біда) та підручниками «Природознавство. 3 клас» (автори Гільберг Т.Г., Сак Т.В.). «Природознавство. 4 клас» (автори Гільберг Т.Г., Сак Т.В.).

Освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується навчальним предметом « Я у світі» за програмою «Я у світі» для загальноосвітніх навчальних закладів, 3-

4 класи (автори Бібік Н.М., Арцишевський Р.А., Пушкарьова Т.Е.) та підручником «Я у світі, 3 клас» (автори Тагліна О.В., Іванова Г.З.). «Я у світі, 4 клас» (автори Тагліна О.В., Іванова Г.З.).

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується навчальними предметами «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво». Викладання предмету «Музичне мистецтво» у 3-4 класах здійснюється за програмою «Музичне мистецтво. 1-4 класи»(автори Л.Хлебнікова, Дорогань Л.О., Іванно І.М., Лобова О.В. та інші) та підручниками «Музичне мистецтво. 3 клас» (автори Христова Л.С., Сергієнко В.В.). «Музичне мистецтво. 4 клас» (автори Христова Л.С., Сергієнко В.В.).

Образотворче мистецтво у 3-4 класах вивчається за програмою «Образотворче мистецтво» для загальноосвітніх навчальних закладів, 1-4 класи(авт.: Р.Шмагало, Ж.Марчук, І.Вачкова, О.Чорний та підручниками «Образотворче мистецтво. 3 клас» (автори Трач С.К., Резніченко М.І.). «Образотворче мистецтво. 4 клас» (автори Трач С.К., Резніченко М.І.).

Освітня галузь «Технології» у 3-4 класах реалізується навчальними предметами «Трудове навчання» за програмою «Трудове навчання» для загальноосвітніх навчальних закладів, 1-4 класи», підручниками «Трудове навчання. 3 клас» (автори Сидоренко В.К., Котелянець Н.В.) «Трудове навчання. 3 клас»(автори Сидоренко В.К., Котелянець Н.В.) та «Інформатика» за програмою «Сходинки до інформатики» для загальноосвітніх навчальних закладів. 2-4 класи», підручниками «Сходинки до інформатики. 2 клас»(авт. М.М.Корнієнко, С.М.Крамаровська, І.Т.Зарецька). «Сходинки до інформатики. 3 клас»(авт. М.М.Корнієнко, С.М.Крамаровська, І.Т.Зарецька). «Сходинки до інформатики. 4 клас» (авт. М.М.Корнієнко, С.М.Крамаровська, І.Т.Зарецька).

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» у 3-4 класах реалізується через навчальні предмети «Основи здоров'я» та «Фізична культура». Викладання предмету «Основи здоров'я» здійснюється за програмою «Основи здоров'я» для загальноосвітніх навчальних закладів, 1-4 класи(автори: Бойченко Т. Є.,

Воронова Т.В., Гнатюк О.В., Гозак С.В., Москаленко О.Л., Савченко В.А.)
«Основи здоров'я. 3 клас», (автор Гнатюк О.В.). «Основи здоров'я. 4 клас»
(автор Гнатюк О.В.).

Предмет «Фізична культура» у 3-4 класах викладається за програмою
«Фізична культура. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1-4
класи» (автори Круцевич Т.Ю., Єрмолова В.М., Іванова Л.І.)

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до
Закону України «Про освіту») з урахуванням досягнень попереднього етапу
розвитку здобувачів освіти.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова
школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний,
інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого
самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави,
рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших
людей, збереження здоров'я.

Основними формами організації освітнього процесу є:

- різні типи уроку
- екскурсії,
- віртуальні подорожі,
- спектаклі,
- квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи
конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних
очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів 1 класу
здійснюється відповідно до наказу МОН України від 20 серпня 2018 року «Про
затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних
досягнень учнів 1 класу у Новій українській школі».

Навчальні досягнення здобувачів у 1 класі підлягають вербальному, формувальному оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Освітня програма початкової освіти закладу загальної середньої освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Реалізація освітньої програми початкової освіти забезпечує всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

